

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Iuliana Oprea

examinând cererea de recurs declarată de Diacon Mihail, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șeremet Gheorghe împotriva lui Diacon Mihail cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, prin care s-a restituit cererea de apel,

CONSTATĂ:

La 23 iulie 2014, Șeremet Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Diacon Mihail cu privire la încasarea datoriei în mărime de 10 000 euro a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 11 ianuarie 2011 i-a împrumutat lui Diacon Mihail suma de 3000 euro, care urma să fie restituită până la 11.06.2011. Ulterior, la 11 februarie 2011 reclamantul i-a mai împrumutat lui Diacon Mihail suma de 1000 euro pe care s-a obligat să o restituie la 11.07.2011.

Menționează reclamantul că, conform recipisei Diaconu Mihail urma să achite dobândă în mărime de 10%. La scadență însă, pârâtul nu și-a onorat obligațiunile asumate.

Notează reclamantul că, pe parcursul anilor 2012 - 2013 i-a mai acordat pârâtului diverse sume de bani. Astfel, la 21.11.2013 suma datorată constituie 10 000 euro, inclusiv dobânda contractuală și dobânda de întârziere, sumă pe care o solicită de a fi încasată de la Diacon Mihail.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 acțiunea depusă de Șeremet Gheorghe s-a admis integral. S-a încasat de la Diaconu Mihail în beneficiul lui Șeremet Gheorghe datoria în sumă de 4000 euro conform recipiselor din 11.01.2011 și din 11.02.2011, datoria în mărime de 4396,41 euro conform recipisei din 21.11.2013, dobânda contractuală în sumă de 498 euro și dobânda de întârziere în mărime de 1105,59 euro pentru perioada 13.04.2012 - 07.04.2015, iar în total suma de 10000 euro în valută națională conform cursului BNM la data executării hotărârii. S-a încasat de la Diaconu Mihail în beneficiul lui Șeremet Gheorghe cheltuielile de judecată ce constituie taxa de stat achitată de către reclamant la înaintarea cererii de chemare în judecată în mărime de 5646 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 lei și cheltuielile de transport în mărime de 292 lei, în total 10938 lei.

La 17 februarie 2016, Diacon Mihail a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea admisă să fie de respingere a acțiunii.

Totodată, apelantul a mai solicitat scutirea de la plata taxei de stat din motivul situației materiale precare, indicând că din activitate agricolă nu are nici un venit, iar la întreținere are doi copii minori.

Prin încheierea din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Diacon Mihail privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat acestuia despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 4234,50 lei, în termen de până la data de 21 iunie 2016.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2016, s-a respins recursul declarat de Diacon Mihail și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016, i s-a acordat un termen suplimentar apelantului Diacon Mihail pentru înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 4234,50 lei, stabilindu-i un termen suplimentar până la data de 31 octombrie 2016 și i s-a mai explicat că în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 01 noiembrie 2016, prin încheierea Curții de Apel Chișinău s-a dispus restituirea cererii de apel apelantului Diacon Mihail cu toate documentele anexate.

În motivarea soluției sale, instanța de apel prin prisma art. 369 alin. (1) lit. a) Cod procedură civilă, a constatat că apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul indicat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016.

La 09 decembrie 2016, Diacon Mihail a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 01.11.2016, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea încheierii recurate, menționând că nu i-a fost comunicată încheierea Curții Supreme de Justiție din 27.07.2016 prin care recursul declarat i s-a respins și s-a menținut încheierea instanței de apel din 31.05.2016.

Susține că, nu a cunoscut despre faptul că pricina a fost examinată la 01.11.2016, despre acest fapt a cunoscut abia la 25.11.2016 când a luat cunoștință cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 01.11.2016.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că, copia încheierii recurate din 01 noiembrie 2016 a fost contestată cu recurs la 09 decembrie 2016. Conform materialelor dosarului (f.d. 219), recurentul Diacon Mihail a recepționat spre cunoștință copia încheierii instanței de apel, la 25 noiembrie 2016. Astfel, prin

prisma art. 425 CPC, completul Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul depus în termen.

La 28 decembrie 2016, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a expediat în adresa participanților la proces, copia recursului depus de către Diacon Mihail cu comunicarea concomitentă a acestora despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 364, alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că, apelantul la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, nu a prezentat apelul motivat și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 31.05.2016 nu a dat curs cererii de apel, apelantului fiindu-i acordat un termen până la data de 21.06.2016, pentru lichidarea neajunsurilor apelului. Încheierea în cauză a fost atacată cu recurs și menținută în vigoare prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2016, iar prin încheierea instanței de apel din 11 octombrie 2016 s-a acordat apelantului un termen suplimentar până la 31.10.2016 pentru a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Astfel, Colegiul constată legalitatea încheierii recurate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu a prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Constată Colegiul că, încheierea din 31.05.2016, a fost remisă în adresa apelantului la 10.05.2016 (f.d.188), însă dovada recepționării acesteia nu este

prezentă la materialele cauzei. Încheierea Curții de Apel Chișinău din 31.05.2016 a fost atacată cu recurs de către apelant, fiind însă menținută în vigoare prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2016, în acest sens instanța de apel i-a acordat apelantului prin încheierea din 11 octombrie 2016 un termen suplimentar pentru a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Prin urmare, dreptul apelantului Diacon Mihail de a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat, a expirat la data de 31 octombrie .2016, data fixată pentru ședința de examinare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură poate fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În acest sens, instanța de apel corect a conchis că, apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Colegiul apreciază critic afirmațiile recurentului precum că nu i-a fost comunicată încheierea Curții Supreme de Justiție din 27.07.2016 prin care s-a respins recursul declarat și s-a menținut încheierea instanței de apel din 31.05.2016, or, în conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, respectiv recurentul urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre rezultatul examinării recursului înaintat.

Mai constată Colegiul că instanța de apel nu a îngădit dreptul apelantului Diacon Mihail de acces liber la justiție și a întreprins toate măsurile posibile în vederea aducerii la cunoștința apelantului și reprezentantului legal al acestuia a actelor procedurale, citând apelantul la adresa indicată în cererea de apel și expediind încheierile instanțelor la aceeași adresă.

Sub aceste aspecte Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa, promovează cu consecvență cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007*).

Subsidiar, Colegiul apreciază că apelantul era obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii lui, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile de a înlătura neajunsurile la cererea de apel, respectiv, acțiunile apelantului reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Aceste norme juridice poartă un caracter imperativ, fapt ce impune instanța de apel la obligația de restituire a cererii de apel în cazul în care apelantul, în interiorul termenului fixat, nu a prezentat dovada că a înlăturat neajunsurile.

Reiterează Colegiul că, potrivit art. 61 CPC, (1) părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, este cert stabilit că, în interiorul termenului fixat, apelantul nu a înlăturat neajunsurile apelului și nu a prezentat în cancelaria Curții de Apel Chișinău actele impuse de lege.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților de a se conforma dispozițiilor instanței de apel, sub sancțiunea restituirii apelului.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Diacon Mihail.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șeremet Gheorghe împotriva lui Diacon Mihail cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea